

Kunnanhallituksen varajäsenen nimeäminen

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 309

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan [16.08.2021 § 71](#) valinnut Juha Forsblomin kunnanhallitukseen varajäseneksi.

Juha Forsblom on sähköpostillaan 30.10.2023 pyytänyt eroa Tohmajärven kunnanhallituksen varajäsenyydestä.

73 § Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen

Vaalikelpoisuutta kunnanhallitukseen rajoitetaan kuntalain 73 §:ssä seuraavasti:

Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, **ei kuitenkaan:**

- 1) välittömästi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö,
- 2) henkilö, joka on kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa,
- 3) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta,
- 4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräämisvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Edellä 1 momentin 4 kohtaa ei sovelleta kunnan määräysvallassa olevan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseneneen.

Vaalikelpoisuuteen kunnanhallitukseen vaikuttavat **ensinnäkin** vaalikelpoisusrajoitukset valtuustossa. Henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei ole myöskään vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. **Toiseksi** rajoitukset koskevat välittömästi kunnanhallituksen alaisen henkilöstön lisäksi lautakuntien esittelijöitä ja asioiden valmistelijoita.

Kolmanneksi rajoitukset koskevat kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan konserniyhteisön henkilöstöä.

Neljänneksi rajoitukset koskevat kunnan henkilöstön edunvalvonnasta vastaavia henkilöitä.

Viidenneksi vaalikelpoisuusrajoitus voi kohdistua kunnassa toimivien liikeyritysten johtohenkilöihin, ei kuitenkaan kunnan määräysvallassa olevien liikeyritysten johtohenkilöihin.

Tasa-arvolain soveltaminen

Kunnalliset toimielimet

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentti:

Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Sukupuolikiintiö koskee kaikkia kunnan toimielimiä lukuun ottamatta kuntien valtuustoja, jotka valitaan yleisillä vaaleilla. Kunnan toimielimiä ovat kuntalain 30 §:n mukaan valtuuston lisäksi

- .kunnanhallitus ja sen jaostot
- .lautakunnat tai valiokunnat ja niiden jaostot
- .johtokunnat ja niiden jaostot sekä
- .toimikunnat.

Myös valtuuston tilapäisen valiokunnan (kuntalain 35 §) kokoonpanossa on huomioitava tasa-arvolain kiintiösäännös. Tilapäisen valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja ja varavaltuutettuja.

Lain mukaisen sukupuolikiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske.

Sukupuolikiintiöstä voidaan poiketa erityisestä syystä. Erityinen syy voi olla esimerkiksi, että jollakin erityisalalla on vain joko nais- tai miespuolisia asiantuntijoita. Jos kiintiöstä poiketaan, syy on tarpeen kirjata valintapäätökseen. Erityiset syyt oikeuttanevat varsin harvoin poikkeamaan kiintiöstä kunnallisia toimielimiä valittaessa. Lähinnä poikkeaminen voinee tulla kysymykseen johtokunnassa ja toimikunnassa.

Valtuusto voi päättää, että kunnanhallitukseen ja lautakuntaan voidaan valita vain valtuutettuja ja varavaltuutettuja. Tarkoituksena on antaa vaaleilla valituille valtuutetuille ja varavaltuutetuille vastuuta myös kunnan muussa hallinnossa ja lisätä poliittista vastuuta. Jos valtuustoon ei ole vaaleissa valittu riittävästi **kummankin sukupuolen edustajia**, valtuutettujen ja varavaltuutettujen aseman korostaminen säännöksessä mainitulla tavalla on ilmeisesti erityinen syy poiketa tasa-arvolain mukaisesta kiintiöstä.

Sekä naisia että miehiä on oltava sekä varsinaisina että varajäseninä vähintään 40 %. Vaatimuksen toteutumista laskettaessa on syytä ensin laskea, kuinka paljon 40 % on toimielimen jäsenmäärästä. Jos luvuksi tulee murtoluku, se on korotettava ylempään kokonaislukuun, joka osoittaa naisten tai miesten vähimmäismäärän toimielimessä. Erikokoisissa toimielimissä on oltava naisia ja miehiä seuraavasti:

Kolmijäsenisessä toimielimessä kiintiö ei voi toteutua, vaan yksi toisen sukupuolen edustaja on riittävä. Jos toimielimen jäsenmäärä on neljä, naisia ja miehiä on oltava kumpiakin kaksi. Vastaavasti

toimielimen jäsenmäärän suurentuessa luvut ovat 5 (jäsenmäärä) - 2 (naisia ja miehiä vähintään), 6-3, 7-3, 8-4, 9-4, 10-4, 11-5, 12-5, 13-6, 14-6,15-6, 16-7, 17-7, 18-8, 19-8, 20-8, 21-9 jne.

Puheenjohtajan on ennen vaalia syytä todeta toimielimen kokoonpanoa koskevat vaatimukset. Jos toimielimen kokoonpano vaalin jälkeen ei vastaa lain vaatimuksia, vaali on toimitettava uudelleen. Lisäksi kunnanhallituksella on kuntalain 96 §:n nojalla velvollisuus valvoa valtuuston päätösten laillisuutta ja tarvittaessa asia tulee viipymättä viedä valtuustoon uudelleen käsiteltäväksi.

Asian valmistelija

hallintopäällikkö Heidi Pitkänen, heidi.pitkanen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4002

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto valitsee Matti Kuittiselle henkilökohtaisen varajäsenen kunnanhallitukseen loppukaudelle 2021 – 2025.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle, että valtuusto valitsee Matti Kuittiselle henkilökohtaisen varajäsenen kunnanhallitukseen loppukaudelle 2021 – 2025.

Kunnanvaltuusto 11.12.2023 § 96

242/00.00.01.01/2021 Toimielinten jäsenten valitseminen valtuustokaudelle 2021 – 2025

Esityslistan asia n:o 13.

Päätös

Kunnanvaltuusto valitsi yksimielisesti kunnanhallituksen Antti Näätäsen (Kesk.) Matti Kuittisen henkilökohtaiseksi varajäseneksi loppukaudelle 2021-2025.
